

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 104 ANUL XXI.

Sabiu, in 30 Decembre 1873. (11 Ian. 1874.)

Telegrafulu ese de doue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditiur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate ca'tra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celealte parti ale Transilvaniei, pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

Cu inceputulu anului 1874, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a, inse in formatu mai mare.

„Telegrafulu Romanu“ va aduce in frunte articuli de fondu, seu deca suntu cercularie si ordinatiuni oficiali bisericesci, indata dupa aceste; notitie scurte despre lucruri de insemnatate politica si bisericesca; tractate politice, sociale seu bisericesci; reviste de diurnale; corespondentie; varietati; raporturi de pre la tribunale; notitie despre pretiuri din piatia; va ave si „locu deschisu“ pentru afaceri private de interesu publicu si locu pentru anuntiuri. Se intielege de sine ca nu-i va lipsi nici foisiur'a.

Litere noue inca se voru procurá catu mai curendo asiá incatu totu esteriorulu sa fia placutu.

Pretiulu abonamentulu pre anulu intregu e: Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamu on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalyány. — Post-Anweisung.) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“
in Sabiu.

Telegrama.

Caransebesiu 10 Ianuaru n. Generalulu Traianu Doda e alesu deputatu dietale cu aclamatiune. Entusiasm generalu. Alegatorii presenti preste 6000. De sera serenada imposita.

La proiectulu pentru noua arondare a municipieloru.

Sabiu, 29 Dec. n. 1873.

(II.) Atatu pres'a germana de aici, catu si unii corifei ai natiunei sasesci se facu a nu-si poté esplicá, ba 'si esprimara chiaru si mirarea, ca cum se poté si de unde vine, ca pre candu ei si chiaru o mare parte a diurnalisticeii magiare insesi, se va ieta de perire asupr'a proiectulu pentru noua arondare a municipieloru 'si tanguiescu din poteri perderea drepturiloru de atatea sute de ani ereditate si de atati'a regi si atatea regime serbatoresce garantate, — noi romani in genere — si acesti din fundulu regiu, carii dupa parerea d-loru — ca a cincea rota la caru, — suntemu asemenea partasi la atatea beneficii ale „tierii sasesci“, in specie, ne arelamu atatu de indiferenti fatia cu periculi si perderile ce ne amenintia, pre candu chiaru si existinta aceloru doue singure municipie romane a districteloru Nasedu si Fagasiu e prin proiectulu acel'a decretata de stinsa dintre cei vii?!

Noi, si anume noi romani din fundulu regiu, la ingrigirea atatu de parituesca a confratiloru sasi,

nu le potemu responde alt'a, decatu ii indromamu sa mai cetesca si procetesca inca odata program'a nationale sasescá din Mediasin, si tote proiectele pentru organisarea fundulu regiu, substernute atatu mai inainte catu si acum de curendu regimulu; si neastlandu ei dupa o judecata impariale responsulu la intrebare, intr'ensele atunci sa mai ia intru ajutoriu si „causa romana“ edata de comitetulu conferintiei nationale Sabiane din 5—6 Maiu, la an. 1872, si apoi in comparatiunea acteloru acestora voru afla responsulu gat'a.

Proiectulu pentru noua arondare a municipieloru, reu cum e, se apropia totusi mai multu de principiile espuse in operatulu comitetulu conferintiei nationale Sabiane din 5—6 Maiu 1872, decatu de cele ale programeloru si representatiuniloru confratiloru sasi; si de-si e intru adeveru apesatoriu pentru totu ce nu se numesce magiaru, basedia cela putienu pre principie mai moderne, care astadi in aplicarea loru ne apesa pre toti cari nu suntemu magieri asemenea, cu tempulu inse pota ca sa devina si salutarie pentru noi, pre candu principiile conducetorie ale operateloru nationale sasesci, cochetedia si astadi cu evulu mediu, si cauta a ascurá existinta nationale sasescá in singura si eschisiv'a indreptare a sasiloru in fundulu regiu.

E dreptu ca romani perdu in sensulu proiectulu pentru noua arondare a municipieloru si cele doue singure municipie romane, Nasedu si Fagasiu; dara acest'a inca totu e unu reu mai micu, decatu perderea indreptatirii nationale pre teritoriulu tuturoru municipieloru existande seu de nou creande, dupa cum o vedemu acest'a astadi in districtulu Fagasiulu. — Si acestu reu din urma ne amenintia pre toti cari nu suntemu magieri asemenea; pentru ca e o intrebare care astadi inca nimenea nu o poté resolví: ca avévoru ore confratii sasi chiaru si in comitatele acelea de nou creande, alu caroru oficialatu se va afla in Brasiovu seu Sabiu, seu chiaru in cetatile acestea ca municipii, mai multe seu chiaru numai atatea drepturi nationale, cate pota avé individii outarei alte nationalitati?

Se poté presupune ca nu; apoi atunci vomu vedé, ca ce fatia va lua eschisiv'a indreptatirii nationale sasescá, chiaru in asiá numita „tierra sasescá“!

Institutionile cele mai ruginite ale evulu mediu si intr'aceste drepturile cele maestrite de reprezentantia ale cetatiloru si locuriloru pretoriale, asupr'a intregii celei-lalte populatiuni din municipiu si cu acestea si tutorisarea — le spala proiectulu celu nou de arondare; acest'a in sine e pentru noi unu profitu si totu deodata unu progresu cu atata mai de insemnatate, cu catu sasiu tienu si astadi mortisulu la ele ca la sant'a scriptura.

Pre calea acest'a retrograda carea tientesce spre detrimentulu nostru, nu-i potemu si nu-i vomu poté acompania nici candu pre conlocutoriisasi. Ei era sa aléga altu punctu de manecare, tientiuri spre salutea comuna; si atunci cu bucuria conlocramu cu densii. — Dara nu o au facuto; ei s'au pusu pre unu terenu pentru noi ostile si prin acest'a au suprimatu ei insusi bazea unei intielegeri intre noi!

Acum dora se voru convinge, ca pasii loru de pana acum au fostu gresiti; si reconoscendu acest'a usioru aru poté urmá o indreptare!

Pre terenulu eschisivitatiei, nici candu nu se pota intalni poporele; si din ce unu poporu mai multu 'si iubesce drepturile sele, dintr'atata mai multu trebuie sa stimedie si drepturile altui poporu, presupunendu ca si acest'a 'si iubesce totu atata drepturile sele!

Nationalitatea magiara in comitatulu Unedorei

in Decembre.

Sob acestu titlu au estu mai de une-dile in nr. 49 din „Vasárnapi Ujság“, o corespondintia a inspectorelui districtualu de scóle p. L. Rethi, la recomandamu fiesce-carui romanu spre cetire, nu pentru ca aru merita cetirea, — eaci nu contiene decatu o multime de neesactitati, mai ni vine a dice secaturi, ci pentru ca sa cunosca si publiculu nostru program'a dlui R, sa-lu cunosca si pre d-sea in calitate de inspectoru scol., nu din audite, nu dupa vorbele unor'a si altor'a, ci dupa insesi vorbele d-selu.

D. R. a venitu aci in acestu comitatu de cateva luni de dte, se tanguesco amaru, ca dintre circa 190,000 locuitori ce se afla aci in acestu comitatu, — in loculu nascerei Huniadestiloru, abia numai ca vre-o 8000 — mai vorbescu limb'a magiara; apoi mai escamotandu totu dlu R: si istoria, ni spune, ca demultu — tare demultu, adeca tocmai pre tempulu Arpadiloru, aci aru fi locuitu mai multi unguri decatu romani, (több magyar mint oláh), dara acesta multime de unguri s'a cam mai romanisatu, si ca in ce chipu s'a romanisatu (mikép oláhosodtak el) acest'a se mai poté observá dealongulu comitatulu inca si in diu'a de astadi.

Asia intre altele: in comun'a curatu romana Silvasiulu-superioru, d. R. nu sciu de unde a aflatu ca locuitorii de aci, de-si nu sciu unu cuvintielu baremu din ungresca, — aru fi de origine magiari, si ca s'aru numi ei pre sine „scithei“. (?) Firesce ca acesta numire numai dlu R. a audit'o, — carele n'a fostu paremi-se nici candu in acea comuna, si unde de li-ai spune bietiloru omeni ce numire li-a datu d. R. — s'aru mira si ei, si aru ride dupa cum ridu toti — cati au cetitu acea corespondintia. — Dara lasu ca totu aci — in acesta comuna are sa se faca treba buna, — adeca scola comunala, unde d. R. are cutediarea a afirmá ca locuitorii insii — au cerutu scola ungresca dicendu ca nu le trebuie scola romanésca.

Ce abusu facu omeni din bunetiele si simplicitatea poporulu! Cu cata cutediare se folosescu ei de ignorantia acestuia! Da, omeni seraci, — simplii cum i-a lasatu Ddieu, — apoi si sfasiati in doue confessiuni, — cu majoritate gr. cat. ce mai sciu ei ce feliu de scola vreu domni sa le faca? faca-le ori-cum — deca tocmai este ca sa se faca, — numai bani sa nu le cera.

Si ce ni mai spune inca dlu R. in „Vas. Ujs.“? Ni insira o multime de comone, cu nume, cu terminatiune curatu romanésca, si unde locuitorii toti suntu romani curati, d-lui si pre aceste comone vrea sa le treca in registrulu comuneloru ungresci, — seu celu putienu afirmandu ca aci odinora au trebuit sa fia multi unguri; si asiá scrutandu originea ungoriloru din acestu comitatu, scote numerulu acestora dupa origine la 50,000 suflete. Deca dlu R. in scurtu tempu sciu orca numerulu magiariloru la o cifra atatu de consideravara, — adeca dela 8000, — la 50,000, apoi tienti minte ca preste cati-va ani n'o sa mai remana in comitatulu acest'a nici unu picioru de romanu. — Si pentru ca dlu R. sa demonstre, ca intr'adeveru ungorii de aci s'au romanisatu, dara vedeti sangele nu se face apa, ei totu se tienu de ras'a ungresca, dovedesce acest'a cu acei romani, cari la ocazione alegerei de deputati dietali totu-deun'a stau pre partea ungoriloru.

Bine dle R.! dara candu amu alesu noi romani deputati dietali? La an. 1863! — De atunci incoco cercustarile s'au schimbatu si pasivitatea nostra — inca a lasatu poporulu, ca sa-lu exploatedie, sa-lu traga si impinga, cine, candu — si in catro vrea. Si deca acci romani — cu deosebire nobilii

români au votat la alegerile deputatilor pe partea ungarilor, acest'a au facut'o nu pentru ca sunt unguri, ci au facut'o din motivele cunoscut, pe cari nu e timpul a le instrá aci.

Dupa ce mai spune apoi dl. R. ca a vorbit si planisat a margina si impedeá romanisarea, surprinde apoi pre ai sei si cu o veste buna, si adica, ca in vre-o dóne comune unde a succesu a se radica scoli comunale, copiii astadi saluta cu „jón a p o t“ in locu de „b u n e z u v e“. Si asiá dupa ce vrea sa dovedesca ca institutul inspectorilor scolari este de mare interesu pentru latirea limbii magiare, — mi'ti cam mai dascalesce pe redactorele lui „Magyar Polg.“ din Clusiu, pe dl. Pap Miklos, carele a cutediatu a numi pre acesti inspectori nisce ómeni netrebnci.

Despre modalitatea si stilulu acestei corespundintie fatia cu noi, nu amu sa atingu nimic'a. Omulu scrie precum scie, precum simte. — Celu putienu acum ni cunóscemu de aprópe, scimu de ce avemu a ne tiene, si la ce avemu sa ne asceptámu.

— a —

Revista diurnalistica.

Proiectulu impartirii celei nóue a municipioru a provocatu in diurnalistica din patria, fára deosebire de colóre, critici diverse, dintre cari unele suntu indreptate contr'a proiectulu.

Aici facemu sa urmeze vre-o câte va pareri de ale diuarielor magiare.

„Hon“ dice intre alte, ca aru fi o ratacire mare a crede, ca impartirea cea nóua va fi unice'a baza buna a unei reforme in administratiune, precum sustiene motivarea ministeriale a proiectulu de lege. Este dreptu ca arondarea póte delaturá multe pedeci, póte usura reform'a, dara nu o face singura posibilu. Arondarea nu este nici conditiunea premergatória a caseloru teritorialu, de órece aceste se potu introduce si fára de arondare.

„Középárt“ e de parere ca impartirea teritoriale inca nu póte inaugura o administratiune buna, deca nu voru stá la dispusetiune unu sistem bunu de administratiune si impiegati (amplotati) cu rutina.

„Magyar Politika“ nu e multiamita cu impartirea cea nóua din consideratiuni etnografice si in specialu pentru ca ministerulu la compunerea proiectulu tocma pre acestea se vede a le fi scapatu din vedere. Proiectulu aru trebui sa niseasca a indrepta erorile legei pentru nationalitati si se estinda influint'a nationalitatii magiare si cátra marginile statulu.

„Ellenör“ dice ca o nóua arondare aru fi numai atunci indreptata cându administratiunea intréga s'aru reformat'a si organizat'a de nou. Comitatele de astadi nu suntu cele ce au fostu inainte cu sute de ani, reformarea loru inse s'a facutu totu-deun'a fiindu receruta de impregiurá, fára de a se lasa initiativa legislatiunii, pentru ca arondarea cea mai buna se face de sine nu inse la dispusetiunea guvernulu.

„Pesti Napló“ si „Pester Lloyd“ a aflatu de bine a-si indreptá atentiunea acsup'a foiei celei nóue aparuta cu 1 Ian. n. aici in locu si intitulata: „Sieb. deutsch. Tageblatt“. Ambe invinue pre fóia cea nóua de tendintie separatistice, tendintie perniciose insisi sasiloru, pentru ca dupa densele existintia nationala a sasiloru este strinsu legata de gntea magiara si de statulu ungrescu nevatematu in integritatea sea.

Totu asiá fára de reserva se pronuncia aceste foi si acsup'a impossibilitat'ii de a se mai sustiene constitutiunea municipale sasésca.

„Nu scimu dice „P. L.“ punese-va in lucrare proiectulu ministrulu de arondare neschimbatu, nu scimu nici ca óre se va lua elu de substratu alu reformei teritorialu; ceea ce este inse chiaru inaintea ochiloru nostri e ca constitutiunea municipale a pamentulu sasésca nu mai póte fi susu-tienuta. Si va fi bine deca amici nostri sasi se voru dedá cu ide'a acest'a, pentru ca acest'a este neincungiurabile. Drepturi politice cari atingu ceroulu de activitate alu legislatiunii seu alu esecutivei, in impregiurárele nóstre etnografice nu se potu dá nici unei corporatiuni fia acea nationalu, fia administrativa, fára de a dá cursu liberu unei agitatiuni, carea aru duce la desmembrarea federalistica a Ungariei. Unu astu-feliu de exercitiu de dreptu au avutu sasi pána acum in universitatea loru si acum acest'a trebuie sa cada, trebuie neconditionatu sa cada. Ce insemnédia Universitate? Este ea o corporatiune politica — atunci trebuie sa faca locu parlamentulu; este ea unu tribunalu superioru administativu —

atunci agendele ei incátu se tienu de cerculu unei administratiuni municipale autonome vinu la municipiele singuratece si incátu se tienu de sfer'a esecutivei, la statu. Acest'a este o recerintia nu numai a ratiunii mai inalte de statu, ci si a omogenitat'iei in administratiunea municipale, carea nu suferu esceptiuni spre scopuri nationale.“

Diet'a Ungariei.

B.-Pest'a in 29 Decembre. (Cas'a magnatiloru). Siedintia o deschide presiedintele judele curiei, Majláth.

Notari: contele Zichy=Ferraris, contele Palavicini, bar. Desid Pronay, bar. Iul. Nyáry.

Ministri: Trefort, Pauler, bar. Wenckheim, cont. Szapáry, Slavy, Szendee. Consilierulu ministerialu Hieronymi reprezenta pre ministrulu de comunicatiune.

Se autentica protocolulu siedintei trecute.

Presiedintele impartasesce, ca la mandátulu casei au adusu Maj. Sele Reginei la dia'natale felicitárele casei. Majestatea Sea Regina s'a induratu pregratiósa a ascultá aceste felicitári si a-si exprime multiamit'a. (Membri casei se ridica de pre scaune si primescu impartasirea presidiale cu strigári de „sa traiésca.“)

Presiedintele róga cas'a, cá sa-lu imputernicesca a aduce Majestatiloru Sele cu ocaziunea anulu nou felicitárele casei. (Aprobare).

Presiedintele anuncie mórtu a doi membri ai casei, a contelui Hedrich Hederváry, celu din urma din familia sea, si a baronulu Ioanu Bánffy. Cas'a si exprime condolenti'asea la protocolu.

Trecendu la ordinea dílei cas'a primesce fára dezbatare si neschimbatu intáiulu obiectu, proiectulu pentru prolongirea normativelor de dreptu existinte, cari se referescu la afacerile financiale.

Cetindu-se proiectulu de lege pentru acoperirea superplósuulu la drumurile industriali gömöriane ia cuvintulu cá intáiulu oratoru

Contele Ioanu Cziráky, carele si adi are o incredere neconditionata in ministerulu ce se afla la cárma, si de óre-ce acest'a dela ultim'a manifestatiune de incredere a domnulu tavernicu s'au mai imputernatu cu doi membri, vine din increderea lui Cziráky pre totu ministrulu cu dóne párti din díce mai multu. Si ministrulu presiedinte face parte din acésta iubire inmultita, de-si s'au prezentatu astadi in casa contr'a etichetei in fracu reu, fára ordurile si sabi'a, ce au purtat'o tatalu seu odatu. Deca contele Cziráky va aretá ministrulu presiedinte unu amoru asiá nemarginitu in proportiunile de pána acum, atunci acest'a sa ia bine sém'a, sa nu formeze singuru unu cabinetu; cáci nesmintitu aru cadé sub povér'a iubirei díslui contu Cziráky. Acest'a se folosí de asfeliu de termini in discussiunea sea acsup'a drumurilor de feru, din cari se póte vedé in vederatu imputárele aruncate acsup'a cabinetulu pentru procederea sea in caus'a drumurilor, cari au costatu tíer'a asiá sume enorme. Contele respinse milionulu cerutu pentru drumurile gömöriane. In zedaru apromise reprezentantele ministrulu de comunicatiune, consilierulu ministerialu Hieronymi o indreptare radicalu pre venitoriu: contele Cziráky remase nemiscatu si-si continuá in discursulu seu alu doilea acsup'a bugetulu atacurile selé contr'a cabinetulu. Ungari'a in starea sea morbósa cere medicamente radicali, deci oratorulu vede lips'a crutiárilor celoru mai mari, mai alesu in armat'a honvediloru, carea mai bine adeca mai efinu sa se acomodeze sistemii generalu de aপরere a monarchiei.

Contele Fr. Zichy tienu o cuvintare científica, intretiesuta cu multe date, carea culminá in aceea, ca pre venitoriu mai alesu la drumurile de feru sa se proceda mai sistematicu si mai cu crutiare cá pána acum. Oratorulu afla o cauza principálu a financiiloru celoru rele de astadi in aceea impregiurare, ca poporulu s'a dedatu de pre tempulu absolutismulu a privi contributiunile de o sarcina impusa nelegalminte, de carea a scapá nu e nici unu pecatu. De atunci contributiunile s'au facutu legali, dara datin'a de a nu plati a remasu.

Contele Ferd. Zichy si junete baronu Prónay se alipira de parerea manifestata de Ghyczy in cas'a reprezentantiloru. Celu dintái dechiara, ca primesce bugetulu nu din incredere cátra regimu, ci din caus'a situatiunii celei apesatórie. In resorturile singuratece de administratiune nu e nici o proportiune. Incasarea contributiunii costa mai multu cá administratiunea indoita a tíerei intregi.

Oratorulu in acestu momentu nu cere dela regimu unu programu politicu si financiaru detaiatu, dara vrea sa scie, cum eugela guvernulu a stabili ecuilibrulu in bugetu. In asemenea intielesu a cuvintatu si Prónay.

Ministrulu presiedinte raspunde ca va stabili ecuilibrulu in bugetu prin imputiunea erogatiuniloru si urcareá veniteloru. Drumurile de feru din anu in anu voru aduce mai multe venit'e. Disproportiunea intre resursele singuratece de administratiune provine de acolo, ca acelea, cari s'au reformatu si desvoltatu, costéza mai multu cá acelea, cari s'au lasatu in status quo, cum s'au lasatu administratiunea comitatelor. Intr'adeveru unu frumosu prospectu pentru tempulu, cându tóte „reforme“ voru fi esecutate. Aspru fu respunsu, cu care respalti ministrulu presiedinte Slavy magulirile cele unice in felulu loru ale taverniculu. Slavy respuse in satira, ca densulu nu póte crede, ca nobilulu contu (Cziráky) aru fi atátu de radicalu, incátu sa duca in deplinire cur'a sea radicalu cu violárea legiloru existinte. E mangaiósa asécórarea ministrulu presiedinte, ca in anulu 1876 nu va fi nici unu deficitu in bugetulu ordinariu. Se póte dice „Nontíulu 'lu auda bine, inse 'mi lipsesce credint'a“. Si ce trebuie sa se intemple cu anulu 1875?

Tempulu ne va demostará, deca si incátu 'si va puté realisa ministrulu presiedinte apromissiu-neá sea.

Persónele insemnate mórtu in cursulu anulu 1873.

Ianuaríu. Dintre príncipi: Napoleonu III. ex imperatorele francesiloru (9), murí in exilu la Chislehurst, Elen'a, mare principésa de Rusia (21); Amalia August'a, veduva imperatésa a Brasíliei (25), Dintre aristocrati: Boguslaw-Radzivil, intimulu amicu alu imperatorulu germanu; contele Andre'a Los, din sánt'a imperatorulu Maximilianu din Meccicu. Dintre militari: veteraniu contele Belrupt-Tissac; de Polza; colonelulu Nagy, de Galanha si contele Fr. de Walder, guvernatorulu Berlinulu. In poesia, arte si sciintie: Francescu dall' Ongar'a poetu si istoricu literariu din Neapole; Edward Bulwer-Litton celebru romantieru din Cnebworth; Ch. Dupin, membru institutulu din Parisu; Richard, celu mai bunu pictoru alu Franciei; Sedgwick, geologu din Cambridge; Henry Hugo Piersons, compositoru de musica din Lipsca.

Februaríu. — Carolina August'a, imperatés'a veduva a Austriei, a patr'a socia a imperatorulu Franciscu, care murí in etate de 81 de ani (9); Carolu Edler de Teuchert; conte I. A. le Bergeu si contele Ph. de Ségur, acesti'a dintre aristocrati si diplomati. In limbistica: M. E. Stern, orientalistu din Viena; St. Julien, renumitulu profesor de limb'a chinesisu la colegiulu de Francia si membru alu institutulu si in fine comodorulu Matthew Fontain Maury, care a realisatu intr'unu modu ingeniosu intrebuintiarea practica a meteorologiei pre mare; Do'a Gertrudio Gomez de Avellaneda, poeta si scriitóre spaniola; Ios. Lehmann, cunoscutulu redactoru alu „Magazinulu de literatur'a din afara“ si Eur-Curz, istoricu literaru si editoru alu clasiciloru nemtiesci, acesti'a dintre scriitori. Dintre jurisconsulti: Rudolf, profesorulu in Berlinu, si Teod. Marezoll, jurisconsultu din Lipsca. Dintre eclesiastici: Giovanni Pietro Losana, episcopulu de Biella.

Martíe. — Nicolau Augustu, príncipe de Suedia si Norvegia; Paulina, regina máma de Wurtemberg; Teres'a, príncesa de Bourbon; Maria Anunciat'a, príncesa ambeloru Sicílie si príncesa Persid'a Karageorgevici, acestea dintre familie suverane. Dintre politici si militari: admiratulu William Hotham din Londra; John White Geary ex-guvernatorulu Pensilvaniei; lord Ossington, celu intái oratoru alu casei comunelor din Anglia; príncesa Sarolta Au-sparg; marchis'a de Boissy, care odimóra cá contésa Iulia Guiccioli, fu cea mai adorata amanta a lui Lord Byron; Amedée Thierry renumitulu istoricu si partisanu bonapartistu; contele Bernstorff, ambasadorulu germanu la curtea Anglii; generalu Soumain, care fu guvernatorulu Parisulu la 1870. In arte, literaturu si sciintie: poetulu octogenaru Lud. Giesebrecht, unchiulu istoriculu cu acel'si nume; Flor'a Modreiner, scriitóre vienesa; Wilhelm Staal, economistu in Giessen; Dr. Morel, renumitulu medicu de nebuni, a cáru predicare s'a implinitu asiá de teribilu in procesulu Chorinsky; Siegfried Becher, profesorulu in Viena si consiliaru la curte; Ioh. Nik Hoff, renumitu sapatoriu.

Aprilie. — Metropolitulu din Cernauti,

Hackmann și Boudinet. Archiepiscopul de Amiens dintre eclesiastici, Wengersky-Ungerschütz din armată austriacă. Scen'a, literatur'a și științ'a au pierdut însemnate în această luna, dintre cari: Iustus de Liebig. Academia austriacă perdut pre vice-presedintele seu Dr. T. cavaleru de Karajan și universitatea din Goettingen pre profesorul Vilh. Franke; Arthur Müller, poetu germanu: Fulgence Gérard, conlocrotoriu distinsu alui Eugene Sue; renumitul tenoru Domenico Donzelli, scrisse pentru Domzetti rolulu lui Polione în Norm'a; Emm'a Felkner, jun'a sinucida dela teatrulu din Vien'a; Mari'a Slaka; și cantaretiulu Dr. Schmidt.

M a i u. — Dintre principii: A. I. Cuz'a principele destronat alu României; Iturbide, singurul ereditariu alu fostulu imperatoru Augustu Iturbide din Mexicu. Dintre politici: Lawskiowski, vice-maresialulu Galatiei; admiralulu Rigault de Genouilly, ministru de marina alu imperiului; contele Anton Mjlah cancelariulu cortiei ungare; Guido de Kùbeck, ambasadorulu Austriei pre lângă st. scaun; generalulu locotenentu de Bismark Bohlen. În științie: Iohn Stuart Mill, marele economistu și apărătoriu alu dreptului femeilor; Wincenz Ehrhart, cel mai însemnatu reorganizatoriu alu școlerulu superioare austriace. Dintre poezi: Ales. Manzoni, genialulu poetu alu poemei „I promessi sposi”; Conradi, compozitoru de operete; Dr. Allioli, distinsulu traducătoriu alu Vulgatei.

I u n i u. — Dintre principii: Albrecht de Prusi'a; princesa de Liegnitz, socia lui Fredericu Wilhelm III; principele Adamu Lubomirski principele Bbescu și contele Bellegarde. — Archiepiscopulu și Metropolitulu Andreiu Bar. de Siagun'a. Dintre politici: Ratazzi, italianu, Khalil-pasi'a, marele magistru alu artileriei turcești; istoriculu Rauter; H. Romberg, fondatorulu noiei Neuropatologii; I. C. Roth, profesorulu însemnatu de antropologia din Americ'a; Wolfgang Müller, poetu dela Königswinter; G. Hain, capelmaistruulu mării opere din Paris; Angelo Mariani, de Lemonnier, presidentulu politiei din Vien'a.

I u l i u. — Eleonor'a Swarzenberg; principele Max. Egon. Fürstenberg. Dintre politici: Dr. Streiter scriitoriu beletristicu și politicu. Dr. Schiner, naturalistu; Gustave Rose, care facut epoca în chemia; Filarete Chosles, conlocrotoriu la „Revue des deux mondes”; Pictorulu princiaru Winterhalter; Rinaldo-Rinaldi, discipulu alului Canov'a în sculptura.

A u g u s t u. — Ducele diamantelor Carl de Brunswick; Carl Wilhelm, compozitorulu imnului nationalu germanu „Vegherea la Rinu”; Teodoru Ivanovici Tutceff, poetu rusu; Odilon Barrot din Parisu.

S e p t e m b r e. — De Kellmes și contele Oldofredi; generalulu locotenentu Ed. de Goltz din armată austriacă. Dintre eruditi: Coste, celebru fiziologu francesu și Governac, cunoscutulu astronomu care a descoperitu mai multe planete. Luis'a Mülbach, romantiera germana; Mirani, romantieru. În cerculu artelor: Aug. Weber din Düsseldorf și Ester'a Felix, mam'a Rachelei.

O c t o m b r e. — Regele Saxoniei Ioanu. Din Austri'a fostulu ministru de finantie Burger și contele Gustave Chorinsky. Din literatura, arte și științie: pictorulu Edwin Landseer din Angli'a; Emile Gaborian, compozitoru de romane; Frid. Wiech, profesorulu; Roderich Benedix, neepuizatulu compozitorulu de opere comice; Hermann Kurz, novelistu; Ernest Feydeau, compozitorulu opereii „Fanny”, cavalerulu de Frauenfeld, naturalistu; Carolu a Perthaler, pianista.

N o v e m b r e. — Feld-maresialulu principele Edm. Schwarzenberg din Austri'a; admiralulu Tréhouart, cel din urma admiralu alu marinei franceze, destinat sa presideze procesulu maresialului Bazaine; Sevket-Pasi'a guvernatorulu generalu alu Albaniei. Din politici: Lad. Zamolski, capulu emigratorulu poloni la Parisu; Lepell nestorulu diplomatiei germane.

D e c e m b r e. — Elisabet'a regina de Prusi'a, veduv'a lui Frid. Wilh. IV. Generalulu Soleille și generalulu majoru Frid. Leo-Palm dintre militari. Agasiz, celebru naturalistu. Weichs, liberalu austriacu. Eduard Perrot, fostu siefu redactoru alu diuarului „Independance Belge”; pictorulu Pezzi.

Bradu-Zarandu în Dec. 1873.

Din acestu tînetu foarte sterilu în sine, înse destulu de romanticu, plinu de reminiscențe istorice, și locuitu partea cea mai mare de români, — vocea

cea plapanda a unui adevăratu fiu alu acestei multu probate națiuni, adencu emotonata de multele vicisitudini și inoportunități, domnitorie chiaru și în această iernă, în acestu tempu și o cărmuire asiă numita constituțională, — vine prin această a adresă câte-va cuvinte confratiloru sei, și respective ai conduce pre vre-o câte-va momente, în unu astu-feliu de locu, unde nu petrondu uneltirile, intrigile și ilegalitățile acelor'a, cari jure aut injure, voru a dispune despre sôrtea și vieti'a poporului subincredintiate.

Și ôre unde intentionedia această voce a conduce pre confratii sei de suferinta în? Care e locul acestei?

Astu-feliu pare ca audu întrebându pre toti acei'a, cari se gârbovescu sub multele și grelele impilări ce îi apesa. — Și ôre sa nu sciti voi iubitorulu confrati, a află însive acestu locu, apertoriu de tôte vjehile? Ba da, căci acestu locu e aprôpe de voi, e aprôpe de eu, căci e sânt'a maica noastră biserică; e acelu sanctuaru, carele au servitu protoparintiloru nostri de uniculu limanu adapostitoriu, și refugiu, atâtea secole de ani; e acelu locu inviolabilu, în carele protoparintii nostri, și aflau nu putina mângaiere sufletesca, chiaru și în acele tempuri barbare și de trista reminiscenție, în cari erau tractati în modulu celu mai neumanu.

Și deca acestu sanctuaru fu în stare să întenda protoparintiloru nostri o conșolatiune sufletesca, în acele tempuri atâtu de grele și viforose, și deca le potè servi de asilu în contr'a atâtoru atacuri inimice, cu câtu mai vertosu ne va potè servi noua acum, dupa ce prin zelôs'a conlocrotare a mai multoru barbati escelenti ai națiunii noastre, i s'au pusu nisece baze cu multu mai solide, și respective s'au efectuitu reconșterea acestor'a de valide și de autonome.

Din această ratiune deci, numele acelor'u barbati ai națiunii noastre, prin a căroru străduinție și castigă s. noastră maica biserică, autonomi'a sea propria, merita cu totu dreptulu, a fi înregistrate în cartea aurea, în colônele istoriei, că astu-feliu sa se pastredie și sa se faca cunoscute posterității.

Mie înse, nici debila-mi pēna, daru nici spatiulu unu diurnalu nu-mi permite a me ocupă și a notă în specialu pre acesti pré demni individi, cari adusera cele mai bine primite jertfe pre altarulu s. noastre biserice.

Credu înse ca nu voiți gresî, afirmându, ca cele mai multe sacrificie, și cele mai mari merite pre acestu terenu, și le-au castigatu, înaltulu defunctu în Domnulu, fostulu nostru prébunu Archipastoriu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Pentru etern'a memoria a acestui mare barbatu, conformu dispozițiuniloru sea ulteriori — în 16/28 ale lui curinte, se celebră și aici în opidulu supranumitu: Parastasu. — La această ceremonie — la carea functiună atâtu par. protopres. N. I. Mihalțianu, câtu și par. localu Georgiu Bogdanu — dupa ce înca în duminică precedentă fu încunoscintială — luă parte tôte inteligenti'a locale, precum și unu numeru foarte mare de poporu.

Pre fisionomi'a fia-cărui creștinu participante, se vedea espressa dorerea, pentru pré tempuri'a perdere a acestui Moisi alu națiunii și bisericei române, carele prin sacrificiele și meritele sea cele nenumrate, și-au castigatu o iubire atâtu de mare, și o veneratiune atâtu de profunda și de respectuosa, încâtu debilele mele poteri spiritali, nici ca se încerca ale potè descria.

Din tînetu'a, și din miscarea buzeloru fia-cărui individuu asistente, pare ca potea-i vedé, cum se înalta cătra tronulu atotu potintelui, cele mai ferbinti și evlaviose rugaciuni, pentru etern'a și fericit'a repausare, a marelui și prébonulu Archipastoriu.

În scurtu dicendo: în esenț'a reale, nu au lipsitu aici nimicu că această celebrare — dupa jurstările noastre locali — sa fia demna de acestu apostolu alu multu probatei noastre națiuni, de acestu regeneratoriu alu s. noastre biserice.

Înceiu aceste putine renduri, rogându pre toti confratii mei, că împreuna cu mine din anima curata, sa dica: „Dormi în pace suflete nobile alu marelui nostru Archipastoriu, dormi și păsedia ferice, căci noi în ti vomu pastră memoria.”

Georgiu Parau,
prof. gimn.

Blasiu în 29 Decembre 1873.

La critic'a geografiei data de subscrisulu. — D. Teodoru Popu facut în „Tel. Rom.” Nr. 89 din a. c. o critica asupra geografiei Ar-

délului, ce amu datu pentru școlerulu populari, și-l combatu sistemulu, de ôre ce purcediundu dela mare la micu s. a. este în contr'a regulerulu pedagogice. Întâiu amu sa multiamescu dlui T. P., ca între scriitorii de dincôre d-sea mai întâiu critică acelu manu-le destnatu a contribui la înaintarea poporului nostru; apoi spre chiarificarea cestiunei observezu următoarele:

Dreptu are d-sea, legile pedagogice poftescu, că în școlerulu populari sa se purcedie dela micu la mare, dela cunoscutu la mai necunoscutu, dela usioru la mai greu; înse de alta parte și ace'a credu a fi adevăratu, cumca o geografie, întru care s'aru observă strinsu directivele acestea, aru fi de totu loc a le, și din caus'a acest'a numai întru acelu locu s'aru potè propune, pentru care este întogmita. O atare geografie pré corespondenție, pentru Blasiu, în Clusiu, Regiuu, Branu s. a. nu s'aru potè propune. Apele, muntii, siesurile, vâlile cunoscute bine prunciloru din Blasiu, pentru cei din Branu suntu la începutu chiaru asiă de necunoscute, că și Dunarea, Alpi s.

Acum suntu 8 ani, cându fui însărcinatu cu elaborarea acestui manualu, s'a desbatutu în comisiunea scol. de aici tare cu deameruntulu cestiunea: cum sa se trateze și ordineză materiile în geografie destinata pentru școlerulu populari? Comisiunea s'a pronunțiatu în urma pentru ordinea, ce se vede în manualele de sub întrebare. Temeiurile, pre câtu mi aducu aminte au fostu:

a) În primele școle populari cunoscintiele geografice au sa se trateze numai cu vorb'a, nu din carte.

b) Geografia ordinata asiă, câtu se porceze dela cunoscutu la necunoscutu, dela aprôpe la mai departatu, dedusa cu consecinție, cauta sa fia de totu locale, — și noi nu avem școler atâtu de împoporate, încâtu sa potemu tipari cărți anume pentru câte o școlă.

c) manualulu geograficu este destinat numai pentru școlerulu populari mai bune, la cari le dicemu principali. Elevii acestor'a din conversările cu docentele și-au castigatu întâiele cunoscintie geografice, — prin urmare acum suntu în stare de a le înveti și în sistemulu.

d) invetiatoriulu nu este legatu a se tîne strinsu de sistemulu unu manualu; ci materiale tratate acolo le potè propune în sirulu, ce i se pare mai corespondentiloru.

Barbati competenti voru judecă: eră comisiunea noastră în retacire seu bă? Eu adaugu numai aceea cumca în sensulu celoru de sub lit. d) amu adausu în manuale o mica invetiatiune pentru docenti.

I. M. Moldovanu.

Turd'a, 30 Decembre 1873.

(Urmare.)

Din această causă, precum și din motivulu că dela anul 1866 nici unulu din membrii nu și-au platitu competinț'a anuale, prin urmare toti trebuie sa fimu considerati că de buna voia esiti din școlerulu societății, precum și din motivele ce însuși d-ta le aduci înainte în respunsulu dneloru surori Carol'n'a și Catalin'a de datulu 16 Sept. tîneria mai desu a șiedintiloru au fostu curatu imposibila. Aceste delusiri a mele le considera de respunsu la interogările d-tale de sub Nr. 1 și 2.

Dela anul 1866 tôte societatea noastră se pare a suferi de o letargia, pâna ce la 28 Aug. anulu curinte o juna membra prin epistol'a sea deschisă adresata d-tale au venit sa ne descepte din somnulu nostru aducându-ne aminte de datorinț'a noastră, ce avemu fatia cu societatea noastră de lectură.

Dupa publicarea acestei epistole cam la 5 pâna în 6 zile, fără a fi rogata de cine-va din propri'a mea voia amu conchiematu la o șiedinție tînenda la propri'a mea casa pre damele cari au concursu la formarea societății, că pre unele care sciau mai bine statulu lucrului, despre care d-ta aveai sa ratiunezi.

Dupa esmiterea circulariului conchiematoriu de dato 9 Sept. st. n. este dreptu, ca d-ta și înca unu domnu pré mare și pré maturu înse nu însuratielu a-ti venit la mine daru nici decâtu nu de acea, că sa me faceti atenta sa conchiemam adunarea, fiindu că acea o facusem deja, fără chiaru din contra că în butulu literelor mele conchiematorie deja circulate pre la fia-care din damele de mai susu se esmitu unu aktu circularu prin care sa conchiemam adunarea nu la mine, ci la casa d-tale; dupa ce în butulu observărei mele, ca dorinț'a această a d-tale respective a d-vostre numai cu con-

promiterea mea propria o a-si poté implini, si ca o astfelu de procedere aru fi ne mai pomenita, d-vóstra totusi a-ti insistatu tare pre lang'a dorirea ve, vediendu ca tóte ratiunile numai ajungu nimicu, v'amu predatu conchiematori'a dejá circulata, dicenduve „faceti cu ea ce veti voi, dara eu nu mai potu schimbá nimicu“ si d-vóstra nu v'ati confundatu, ne considerandu tóte esceptiunile mele v'ati apucatu si a-ti coresu circulariulu meu conchiemandu in numele meu totu pre d'f'u'a de mine desfipta, adunarea la cas'a d-vóstra. Si dupa o astfelu de procedere d-ta nu siovaiesci a me mai intrebá, ca óre eu de ce nu amu participatu la adunarea din 11 Sept. tienuta la cas'a d-tale ?!!

Si cá atátu d-ta, cátu si onoratu publicu sa've convingeti mai bine, ca d-ta nu esti intru adeveru asiá timida dupa cum voiesci a aparé, fára din contra esti atátu de curagiósa, incátu nu siovaiesci a face afronto nici chiaru lucrurilor ventilate si in publicitate, fia-mi iertatu a me folosi de o ilustrare, si anumitu in interpelarea d-tale ai unu pasagiu, unde d'ci : „Cá membra a societátiéi simtiendu-me vatemata in onórea mea, marturisescu, ca amu asseptatu cu mare neastemparu trei septamáni lungi, cá sa convocu adunarea membroror spre cercetarea si constatarea adeverului, dara d-ta n'ai facutu acésti'a.“ — Cine au urmaritu cu atentiune polemia escata intre d-ta si acea juna membra 'lu rogu sa nu-si pregete a luá la mána diuariulu „Albin'a“ Nr. 65 si „Tel. Rom.“ Nr. 67 si se va convinge, ca epistol'a acea deschisa adresata d-tale este datata din 28 Aug. a. c. ca dela datarea ei pána ce au sositu la redactiunile destinate, pána s'au publicatu si astu-feliu publicata pána au facutu retouru la Turd'a, le-au trebuitu minimum restempu de 7 dile, prin urmare la cunoscuti'a mea au pututu se vina numai in 4 séu 5 sept. iéra eu dupa cum insusi d-ta marturisescu, prin cerculariulu meu din 9 Septembrie amu conchiematu pre dame, asiá dara si unu omu, care are numai o mica idea despre alfabetulu matematicéi, fára greutate se póte convinge, ca dela 5 Sept. pána la 9 Sept. dupa ce septamán'a sta din siepte dile, nu potu fi nici trei septamáni scurte, cu atátu mai putienu lungi.

De cum-va si confesorulu d-tale 'ti vei face marturisirea totu cu atát'a conscientiositate, cu greu poti sperá deslegarea de pecate.

Dupa adunarea tienuta in 11 Sept. la cas'a d-tale au urmatu cunoscutulu respunsu alu dneilor surori, iéra respunsulu acestui'a i-a urmatu o replica subscrisa de dn'a Mari'a Vladutiú in care eu amu fostu provocata sa conchiemu adunarea intregei inteligentie din locu, cá sa decida despre sórtea si venitoriulu societátiéi nóstre de lectura.

Eu purcediendu din convingerea ca dupa ce dela anulu 1866 nici un'a din dnele de d-ta amintite nu au platitu tacs'a de 2 fl. v. a. prin urmare in intielesulu conditiunilor verbalmente intre noi stipulate, nici un'a nu si-arú poté arogá unu dreptu mai mare in consultarea despre sórtea societátiéi.

Purcediendu din convingerea ca bibliotec'a este proprietatea complecsului damelor románe din Turd'a, pre 9 Novembre a. c. amu si conchiematu pre tóte femeile, cari potu avé pretensiunea a se numerá intre dame la o conferintia, cá se decidemu despre sórtea societátiéi nóstre.

La acésta conferintia s'au si prezentatu mai tóte cele conchiemate, inse indata dupa deschiderea siedintiei d-ta ai facutu esceptiune, ca patru din damele prezentate sub pretestulu, ca n'aru fi membre nu potu participá cu votu decisivu la consultare, de-si prin argumente neresturnabile ti s'au aretatú, cátu 'ti este de nefundata parerea acésti'a, totusi pentru evitarea neplacerilor dupa ce ne-amu convinsu ca erai fórté dispusa a cautá nodu in papura, ti-amu primitu parerea, si la aducerea concluselor ai participatu numai d-ta cu prelinsele membre.

Conclusulu acestei conferintie au fostu ca :

1. Societatea de lectura si pre venitoriu sa remána a nóstra sub numele de societatea de lectura a femeilor románe din Turd'a.

2. Ca la acea pre venitoriu si barbati sa se póta face membri cu votu decisivu.

3. Ca pentru prelucrarea unui proiectu de statute pre bas'a principiilor adoptate s'au alesu o comisiune de trei, carea incunosciintendu-me despre finirea elaboratului seu eu numai decátu voiú avé sa conchiemu adunarea intregei inteligentii din locu, cá cu toti de impreuna sa putemu desbata statutele.

Si d-ta in butulu conclusului acésti'a adusu in 9 Novembre cu concursulu d-tale si fára modificare verificatu in siedintia din 30 Nov. st. n. nuti pregeti sub numerulu 3 alu interpelárei d-tale a me intrebá, ca cu ce dreptu amu conchiematu la constituant'a din 30 Novembre intrég'a inteligentia ?

Sa trecemu acum la constituant'a din 30 Novembre st. n. cu care ocaziune amu versatu lacrimi de bucuria, vediendu ca tóta inteligentia cu d-ta dimpreuna ne considerandu putienatarea persónei mele fára numai salutea scopului prefíptu, n'a pregetatu a se infatisiá, dara durere acestea lacrimi de bucuria in curendu au trebuitu a se preface in lacrimi de dorere, fiindu ca abia ce amu deschisu adunarea, acusi d-ta sustienuta de unu barbatu mare si seriosu, acusi acestu barbatu mare si seriosu, care are pretensiunea de a se numerá si intre conducetorii natiónei sustienutu de d-ta, incepura-ti a ne disputá legalitatea, si me atacare-ti atátu pre mine, cátu si pre intrég'a adunare cu o pasiune si vehemintia neexplicabile, — si folosindu-me de espressionea d-tale — cá si cum aru fi fostu vorb'a de unu asaltu in contr'a inimiciloru. — Si cándu in butulu atacului d-vóstre adunarea, — carea nu erá condusa de interese personale — d'au lasatu a se rapí de pasiune, fára cu multu tactu si moderatiune si-a continuatu oper'a reconstituirei, acestu barbatu mare, dela care amu fi pretinsu sa ne servésca de modelulu moderatiónei, fiindu ca nu i s'au primitu propunerile, ce tientéu a introduce in societatea nóstra domni'a indiferentismulu, a apathiei si a indotentiei, acestu barbatu, d'icu, insotitu de P. R. ne-au parasitu adunarea, si preste câte-va momente i-ai urmatu si d-ta insotita de dn'a Catalin'a Ratiú ; dara multamita prudentiei celor 20 membri, cari s'au scandalisatu pre unu momentu, dara nu s'au confundatu de procederea d-vóstra cáci si-au si finitu oper'a reconstituirei, alegandu-si oficiali si predandu bibliotec'a pre láng'a inventariulu nóuei bibliotecarese. Si o tempuri ! O moravuri ! dupa o astu-feliu de procedere inca d-ta ai temeritatea a me mai intrebá, cum de nu amu predatu bibliotec'a in diu'a urmatórie dupa reconstituirea espresului d-tale tramisu cu saculu pre spate, d'ni Parteniú Ratiú, acestui micu despotu alu nostru ?

Stimata nepóta ! Fiindu ca'su prea determinata cá sub nici unu pretestu sa nu mai continuu polemia de d-ta provocata, permite-mi inainte de a incheiá sa te rogu, ca dupa ce societatea nóstra de lectura s'au reconstituitu pre bas'a unoru statute prelucrate dupa principiile de noi adoptate, dupa ce conducerea afaceriloru societatei amu concediat'o unui comitetu, despre care sum securá, ca 'si va implini daterintia cu cea mai mare promititudine dupa ce reconstituirea societátiéi nóstre este salutatá cu o viua bucuria din partea lamurei inteligentiei nóstre din locu si giuru, ce se póte vedé si de acolo, ca abia ne-amu reconstituitu si numerulu membriloru se urca preste 30, dupa ce, dupa cum 'mi place a crede, ca d-ta inca nu ai doritu si nu doresci alt'a, decátu reconstituirea definitiva a societátiéi nóstre, sa binevoiesci si d-ta pre venitoriu a nu ne denegá sucursulu d-tale, cá astu-feliu cu poteri unite sa putemu sustiené si conservá acestu mica clenodiulu alu vietiei nóstre natiónale de aici, ca cu tempu intregu si nemaculatu de noroiulu discordiei sa-lu putemu predá generatiuniloru venitóre. Dupa cari salutandu-te sum

A d-tale

Turd'a 30 Dec. 1873.

de bine voitórie
matusia
Mari'a Ratiú.

Varietáti.

(+) **Nicu Labontiu, Eufemi'a** casatorita Simeonu Horváth, primu-procuroru regescu de statu dimpreuna cu prunciú loru: Eugeni'a, Camilo si Aureliu, — **Iosefin'a** casatorita Dr. Demetriu Racniciú, advocatu si asesoru Consistoriale cu anima fránta de dorere anuncie repausarea in Domnulu a préiubitulu loru Parinte, socru si mosiu **Sava Labontiu**, proprietariu in Sibiu si membru fundatoriulu alu Asociatiónei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu románu, — care dupa unu morbu gravu de aprindere a pelitiéi plumániloru dupa impartasirea cu sántele Taine in alu 62-lea anu alu etátiéi sele si-a datu sufletulu in mânilé Creatorulu seu in 22 Decembre 1873 la 3 óre d. a.

Remasitiéle pamentesci ale adormitulu in Domnulu se voru inmorméntá Luni in 24 Decembre 1873

la 3 óre d. a. din cas'a propria strad'a macelariloru Nr. 30 in Cimiteriulu gr. or. dela pórt'a Turnulu, la care cu covenita stima se invita rudeniéle, amicii si cunoscutii.

Sabiuu 22 Decembre 1873.

Concursu.

Pentru reintregirea parochiei vacante de a III-a clasa, in comun'a Egerszegu, protopresbiteratulu Muresiu-Osiorheului, se deschide concursu cu terminu de o luna de dile dela prim'a publicare.

Emolumentele suntu : din pamentu aratoriú, fenatiu si stol'a indatinata, 400 fl. v. a.

Concurentii au a-si adresá recorsele lorú instruite in sensulu dispusitiuniloru provisorie pentru regularea parochielorú din anulu 1873, protopresbiteratulu concerninte in Muresiu-Osiorheiu, pof-tindu-se dela concurinte, cá inainte de diu'a alege-rei, sa se faca cunoscutu poporulu, prin aretarea harniciei sele in bisericá, in un'a din Dumineci séu sarbatori.

M. Egerszegu, 20 Dec. 1873.

In contielegere cu parintele protopresbiteru concerninte.

(2—3)

Comitetulu parochialu.

Concursu.

Cu permissionea Préveneratulu consistoriu archidiececanu de sub Nr. 1004 a. c. pentru ocuparea vacantei parochii Visé'a din protopopiatulu Iliei, se escrie concursu pána la 15 Ianuariu 1874.

Emolumentele suntu :

1. Casa parochiala cu o gradina aratóre de 275 orgii, iéra fenatie 2 jugere 60 orgii. —

2. Siora cu grajdu.

3. Agru lucratoriú numitu la Nalou, in valea larga 2 jugere 860 orgii. —

4. Dela 180 familii câte o ferdela cucuruzu in bómbe, séu 10 copuri gráu.

5. Stol'a usuata. — Acésta parochia se póte considerá de clas'a a II-a cáci numera preste 1000 suflete.

Doritorii de a ocupá acésta statione au a-si ascerne petitiunile lorú bine instruate pána la terminulu indicatu la subscrisulu amesuratu §. 13 din „Statut. org.“

Ilia 12 Decembre 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioane Orbónasiú,
tract. protop.

(2—2)

Concursu.

Pentru ocuparea veduvei parochii de a III-a clasa Berivoii-mici, protopopiatulu gr. or. alu tractulu I alu Fagarasiulu ; carea constá din 120 familii cu 528 suflete ; se deschide concursu cu terminu pána la 30 Decembre a. c. st. v.

Emolumentele suntu :

1) Tacséle stolari usuata, dela familiéle susu aratate, dupa protocolulu de sistemisare

2) dela 80 familii câte o ferdela bucate.

3) dela 40 fam. si mai paupere pre jumetate 8 cofe, séu pret'vitoriulu lorú in bani.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, au de a-si asterne concursele sele instruate conformu Stat. org. sabserisulu pána la terminulu susu aretatú.

Fagarasiu, 22 Novembre 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Petru Popescu,
protopopu.

(3—3)

Nr. 152.

Edictu.

Mari'a Ioanu Ternóvénu gr. res. din Sabiuu a intentatu processu divortiale asup'a barbatulu ei Lazaru Imbarasiu gr. res. din Sabiuu. De óre-ce in sa acum numitulu Lazaru Imbarasiu absentiedia dela soci'a lui si din patria de mai multi ani, fára a se sci loculu aflarii lui ; pentru aceea acelu Lazaru Imbarasiu se provóca prin acésti'a, cá in terminu de unu anu si anumitu pána in 1 Ianuariu 1875 negresitu sa se presentedié inaintea forulu matrimoniale subscrisu, séu in persóna, séu prin unu plenipotentiatu alu seu, pentru ca la din contra processulu intentatu se va otari si in absentia lui Sabiuu, in 15 Decembre 1873.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractulu protopopescu alu Sabiulu I.

(3—3)

Cu nr. acésti'a incheiamu anulu 1873 ; la revedere in anulu 1874.